

Drømmen og virkeligheden

Visionerne for Torsted Vest lever stadig

Tekst: Birte Kongshaug
Foto: Lene Sørensen

Torsted Vest var et hjerte-barn, der blev født med fanfarer og under stor festivas. Et længe ventet og anderledes barn med lyse fremtidsudsigter, omgivet af store forventninger, omhyggelig pleje og ivrige støttende hænder.

Et barn, der siden blev udsat for omsorgsvigt. Blev sultet, ladet alene og peget fingre af og til sidst kun omgivet, af en lille trofast gruppe, der stadig elsker barnet.

Håbet om at se »hjerte-barnet« vokse op, og Torsted Vest realiseret, som den sunde, miljøvenlige og alternative bydel med mindst 600 boliger og 1000 indbyggere lever stadig.

Og selv om der længe har været tavshed omkring projektet, bliver der fortsat arbejdet med det inden for murene på Horsens Rådhus.

En udstykning af otte parcelhus-grunde er på vej til politisk beslutning, og det samme er dannelsen af en grundejerforening, ligesom politikerne skal se nærmere på fremtiden for Torsted Vest Rådet og Godtfreds gård.

- For mig lever filosofien bag Torsted Vest stadig, og jeg mener, at det fortsat

skal komme an på en prøve, om den kan realiseres eller ej, siger borgmester Vagn Ry Nielsen (S).

Skabte visioner

Han var ikke en del af Horsens byråd, da de første tanker om projektet i 1987 blomstrede op, og såede såvel visioner som velvilje hos en stor del af byrådsmedlemmerne.

Velviljen var så stor, at byrådet i begyndelsen af 1988 formelt besluttede at starte projektet - og så gik det stærkt.

På en temadag i april 1988 sluttede borgere fra alle hjørner af Horsens-samfundet op bag ideen, arbejdsgrupper blev nedsat, og borgerne fik en hånd til uvant indflydelse på og rolle i planlægningen omkring en bydel.

Interessen kunne ikke holdes inden for bygrænsen, og ryterne om Horsens-bydelen med økologi, brugerindflydelse og nytænkning som nøgleord gik vidt omkring.

Mange planer

I slutningen af 1989 blev de første papirer om planlagte byggeprojekter stemplet fortroligt, og der var ingen smalle steder i planerne.

Der blev skrevet om »Den intelligente bolig«, om de lokale boligforeningers byggeplaner, om boliger med plads til alle aldre, væksthuse, kunst i byggeriet, kirke og svømmehal, jordbrug, dyrehold, er-

hvervsbyggeri, et helsethus og meget mere.

Interessen var stor og planerne så mange, at der måtte prioriteres og sorteres. Samtidig arbejdede kommunen med at opstille salgsvilkår og udregne grundpriser og afgifter.

Jordstrålerne

Midt i dette rejste debatten om jordstråler sig.

Nogle ønskede hele området målt op, og udgiften skulle ind i grundprisen.

Andre mente, det skulle være frivilligt, og altså ikke en del af prisen.

Efter ikke så lidt ironisk omtale i lands-aviserne besluttede byrådet, at grundprisen skulle være uden måling af jordstråler.

Dette skete i 1990, og samme forår meddelte boligministeriet, at de store byggeplaner for i alt ca. 800 boliger i Torsted Vest nok ikke ville gå så hurtigt som ventet.

Ministeriet var ikke ind-

stillet på at afgive løfter om en byggekvote for 1991, og for 1990 var den på ca. 80 boliger.

1990 var også året, da Torsted Vest Rådet så dagens lys. Det var sammensat af såvel politikerne og embedsmænd som borgere og andre interesserede. Rådet blev en form for talerør for selve projektet, og der blev lyttet til det.

Der blev debatteret, talt højt og lavt og på fremmede sprog. Gode ideer voksede op og andre blev forkastet. 1990 var så absolut det store Torsted Vest år.

Så gik byggemodningen i gang. Indtil dato er der brugt godt otte mill. kr. på at byggemodne en del af de ca. 57 ha. som udgør Torsted Vest. Yderligere godt én million kr. skal bruges, hvis byrådet beslutter at udstykke otte nye parcelhus-grunde.

Udstillingen

Men tilbage til 1990 og planlægningen af bl.a. den Byudstilling, som kommunen ville afvikle i september og oktober 1991. Den skulle bruges til stolte at vise omverdenen, hvad Torsted Vest-byggerierne gik ud på.

Men udstillingen blev udskudt et år, fordi det blev vanskeligt at gennemføre de planlagte byggerier inden for tidsrammen.

Byudstillingen blev så fastsat til august 1992, og i indbydelsen lovede kommunen bl.a., at Torsted Vest ville være som et arbejdende værksted, hvor

nogle byggerier' var afsluttet, andre var i gang, men der ville være nok at se på, for alene i 1991 ville der blive opført 100 boliger og 2200 kvadratmeter erhverv.

Den økologiske park ville tage form, og i det hele taget ville udstillingen blive én af de ting, der ville præge 1992, som jo også var 550-året for Horsens som købstad.

Men udstillingen blev aflyst og udsat i mindst fem år, og igen var årsagen, at det ikke havde været muligt at gennemføre bygge-projekterne.

60 ud af 600

Et var dog realiseret, nemlig de 52 fleksible andelsboliger, som Boligfonden Bikuben opførte for Boligforeningen Torsted Vest.

De første beboere flyttede i slutningen af 1991 ind i disse boliger, der var tegnet af arkitektfirmaerne Falck & Larsen og Tegnestuen Volden i Århus, som havde vundet en konkurrence om fleksible boliger på netop dette projekt.

Ca. et år efter fulgte opførelsen af 10 ungdomsboliger, der var tegnet af C.F. Møllers Tegenstue i Århus, og siden har byggeplanerne i Torsted Vest ligget stille.

Ingen lyttede

Bygherrerne trak pludselig følehornene til sig og projektmagerne tav.

Krisen eller afmatningen i byggebranchen hav-

de ramt Torsted Vest-planerne.

Ingen lyttede, da den tidligere byplanchef Ebbe Nielsen i februar 1992 indrømmede, at der nu var lagt op til »at skrue ned for blusset«, men at det var uhyre vigtigt at holde gang i udbygningen.

- Ellers vil det holde andre bygherrer væk fra området, sagde Ebbe Nielsen. Men der blev ikke holdt gang i hjulene, og på bakketoppen sydvest for Horsens - mellem land og by ligger drømmene om den økologiske bydel, foreløbig konkretiseret i 60 og ikke 600 boliger.

Politisk har der kun været tavshed.

Håber stadig

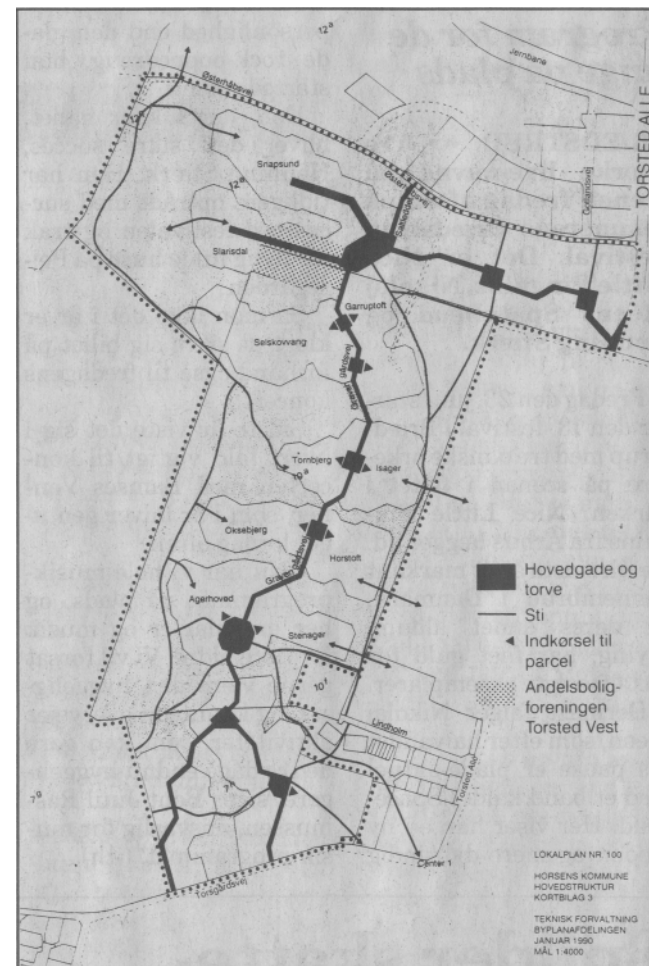
Måske er der alligevel lys forude. Beboerne i de fleksible boliger tror på fremtiden, og på rådhuset har man heller ikke opgivet.

- Vi er i gang med at søge flere penge til kunstprojektet i Torsted Vest, som Kulturfondet allerede har givet 335.000 kr., SDS 6000 kr. til og Colas for 55.000 kr. arbejde til. Men der mangler stadig 320.000 kr., og de penge har vi nu søgt om.

- Samtidig er vi på grund af lovgivningen nødt til at lave en grundejerforening i Torsted Vest, som i stedet for Torsted Vest Rådet kan forvalte lokalplanen.

- Så selv om det har ligget lidt underdrejet, så sker der stadig noget, og jeg tror, det kommer i gang igen, siger P. E. Legarth, der er chef for byplanafdelingen.

Sammenlagt har Horsens kommune indtil videre brugt godt 13,5 mill. kr. på Torsted Vest. Pengene er gået til byggemodning og planlægning. I dag er der ikke i kommunens budget sat penge af specielt til Torsted Vest.

Der er plads til meget mere end de 52 boliger i Slarisdal.